

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
12/4154-2

Dato
23.10.2012

Entra Eiendom

Jeg viser til henvendelse fra kontroll- og konstitusjonskomiteen av 9. oktober 2012 hvor komiteen ber om svar på angitte spørsmål med bakgrunn i forhold knyttet til situasjonen i Entra Eiendom AS. Jeg viser også til at komiteen i sitt brev har registrert at jeg i april ba Lovavdelingen i Justisdepartementet vurdere min habilitet. Lovavdelingen konkluderte blant annet med at jeg var inhabil i saker som kunne innebære særlig fordel, tap eller ulempe for den tidligere konstituerte administrerende direktøren i Entra Eiendom AS. Dette er lagt til grunn for min håndtering av saken.

På denne bakgrunn gis nedenfor mine svar på de spørsmål komiteen har stilt.

- 1. Hvordan vil statsråden karakterisere prosessen og styrets handlemåte i forbindelse med ansettelse av ny administrerende direktør generelt, uten hensyn til selve valget av ny administrerende direktør?*

Som det fremgår av selskapslovgivningen, jf. aksjeloven § 6-2 annet ledd, er det styret som har ansvaret for å ansette administrerende direktør.

På generelt grunnlag er det viktig at styret legger til rette for gode prosesser og prosedyrer ved ansettelse av administrerende direktør.

Med bakgrunn i min inhabilitet i saken, finner jeg det ikke riktig av meg å kommentere den konkrete prosessen og styrets handlemåte i denne saken nærmere.

2. *Forholdet mellom administrerende direktør og styreleder er i de fleste selskaper svært viktig. Et fundamentalt tillitsforhold mellom styreleder og administrerende direktør er ofte en forutsetning for en forsvarlig og god samlet ledelse i et selskap. Mener statsråden, på generelt grunnlag, at det samme er viktig for statlig eide selskaper?*

Statlig eide selskaper som driver på forretningsmessig grunnlag skal operere innenfor de samme rammebetingelser og strukturer som andre kommersielle selskaper. Dette innebærer blant annet at det er styret og daglig ledelse i selskapet som har ansvaret for den forretningsmessige driften av selskapet.

Styreleder og administrerende direktør har i form av sine roller et særskilt ansvar og betydning for driften av selskapet, og for at det er en konstruktiv og tillitsfull dialog mellom selskapets styre og daglige ledelse til beste for selskapet. Dette gjelder for alle selskaper, uavhengig av hvem som er eier.

3. *På hvilken måte har statsråden sørget for at styrer han oppnevner forholder seg til den tverrpolitiske forventningen til lederlønninger i statlig eide selskaper?*

Statens forventninger når det gjelder lederlønn, fremgår av eierskapsmeldingen fra 2011 og i regjeringens retningslinjer for lederlønn som ble fastsatt i mars 2011. I retningslinjene fremgår det blant annet at "lederlønnene i selskaper med helt eller delvis statlig eierskap skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper" og at "selskapene skal bidra til moderasjon i lederlønnene".

Denne regjeringen over tid har strammet til retningslinjene for lederlønn. Da retningslinjene ble introdusert i 2006 var det viktig å klargjøre at staten ville stemme mot fremtidige opsjonsordninger i de børsnoterte selskaper og at det ble satt et tak på hva den enkelte kan motta i variabel lønn som f.eks bonus. I eierskapsmeldingen i 2011 ble det strammet ytterligere inn ved at pensjonsytelser over 12G skulle organiseres som innskuddspensjon med et tak på 30 pst, rett til sluttvederlag ble ytterligere begrenset til 12 måneder, og de heleide selskapene ble pålagt å rapportere om sin lederlønnspolitikk.

Regjeringens forventninger til lederlønn er tydelig kommunisert til selskapenes styrer gjennom ulike fora. Våren 2011 ble statens forventninger til lederlønn kommunisert gjennom egne protokolltilførsler på selskapenes generalforsamlinger og jeg har også sendt brev til styrelederne i selskapene for å tydelig kommunisere regjeringens forventninger.

Videre ble det på initiativ fra meg i august avholdt et eget møte med styrelederne i selskapene hvor jeg klart kommuniserte hvilke forventninger vi har til selskapenes lederlønnspolitikk. For å skjerpe styrenes fokus på arbeidet med lederlønnsvilkårene, og samtidig gi staten som eier og allmennheten bedre innsikt i lederlønnene i statlig eide selskaper, er det også gjennomført vedtektsendringer i selskapene som sørger for

at alle statsdominerte selskaper behandler styrets retningslinjer for lederlønn på generalforsamlingen.

Videre er styrets håndtering av statens forventninger når det gjelder lederlønn ett av elementene som vurderes i forbindelse med departementets styrevalgsarbeid. Vi har i eierskapsmeldingen gjort det klart at oppfølging av statens retningslinjer vil være et av kriteriene i styreevalueringen i forkant av generalforsamlingene i selskapene.

4. *Er statsråden enig i at et styre som ikke følger opp disse klare signalene fra et samlet politisk Norge ved nyansettelse av selskapets ledelse, ikke er egnet til å styre statlige selskaper?*

Som det fremgår av eierskapsmeldingen fra 2011 har styret ”et vesentlig ansvar for at selskapet forvaltes forsvarlig” og at ”dette innebærer at styret må være sammensatt slik at det er i stand til å håndtere det som anses som selskapets viktigste oppgaver og utfordringer”. Videre fremgår det at ”staten vil gjennom sine representanter i valgkomiteene se til at styrene representerer et mangfold av kompetanse og erfaring, har tilstrekkelig kapasitet til å utøve sine verv og er satt sammen på en måte som kan sikre de hensyn til langsiktig verdiskaping og andre mål staten har for sitt eierskap”.

Dette innebærer at regjeringen forventer at selskapenes styrever har et bevisst forhold til statens retningslinjer for lederlønn og hvordan disse følges opp i de lederlønnsavtalene som inngås. Hvordan styret har forholdt seg til retningslinjene er ett element som inngår i evalueringen av styret.

5. *Som bakgrunn for sitt femte spørsmål viser komiteen til den er opptatt av at selskapers styrever er sammensatt slik at det innehar den nødvendige kompetansen og at det ikke skal være grunnlag for å mistenke selskapsstyrever for å ta hensyn til andre forhold, eksempelvis partitilhørighet, ved tilsetting i ledende posisjoner. På bakgrunn av dette stiller komiteen følgende spørsmål:*

På hvilken måte forsikrer statsråden seg om at disse forutsetningene ivaretas ved oppnevning av styreverrepresentanter i hel- eller deleide statlige selskaper?

Valg til organene i selskaper med statlig eierandel, skjer på generalforsamling eller i foretaksmøte. I enkelte allmennaksjeselskap skjer styrevalget gjennom bedriftsforsamlingen. Forarbeidet til valget av styremedlemmer i børsnoterte selskaper skjer gjennom egne valgkomiteer (nominasjonskomiteer), hvor staten i samarbeid med representanter for resten av aksjonærfellesskapet vurderer ulike kandidater og søker å finne frem til en best mulig sammensetning av selskapenes styrende organer.

Regjeringen har som mål at styret i det enkelte selskap samlet sett representerer den ønskede kompetansen ut fra selskapets virksomhetsområde og utfordringer, de valgte personers kompetanse samt statens formål med eierskapet.

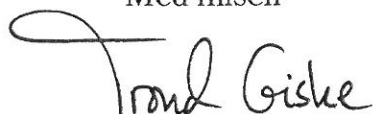
Regjeringen vektlegger forskjeller i erfaringsbakgrunn i styresammensetningen da vi mener at et kompetent og relevant mangfold gir et bredere beslutningsgrunnlag, og at dette vil heve kvaliteten på styrearbeidet.

Verken i de hel- eller deleide selskapene blir kandidater "nominert" inn til valgkomiteen eller departementet. Derimot vurderes i disse prosessene svært mange navn, med mål om å sette sammen et godt styre med god og bred kompetanse. For at man skal kunne vurdere flest mulige kandidater på fritt grunnlag er det i slike prosesser ikke offentlig hvem som vurderes, eller hvilke innspill/vurderinger de enkelte valgkomitémedlemmer har. Dette er i tråd med etablert praksis også under tidligere regjeringer. Det er selvsagt offentlig hvem som i kjølevannet av prosessen blir foreslått og valgt til styreverv.

Når det gjelder politisk bakgrunn viser jeg til eierskapsmeldingen fra 2011 hvor det står: *" Stortinget har bestemt at stortingsrepresentanter ikke bør velges til verv i bedrifter som er underlagt Stortingets kontroll, med mindre det kan forutsettes at representanten ikke stiller til gjenvalg. Det er også en uskreven regel at statsråder, når de trer inn i regjeringen, frasier seg slike verv. Tilsvarende gjelder for statssekretærer. Ut over disse begrensningene må det være relevant kompetanse for styrevervet, ikke politisk tilhørighet eller aktivitet, som avgjør styrevalg. Politisk deltakelse og erfaring kan være nyttig kompetanse i et bredt sammensatt styre."* Stortinget hadde ingen merknader til dette ved behandlingen av eierskapsmeldingen.

På denne bakgrunn har det blitt valgt inn flere styremedlemmer i de statlig eide selskapene som har en bred samfunnsmessig erfaringsbakgrunn, herunder også politisk erfaring fra ulike partier.

Med hilsen

Trond Giske